

Číslo rozhodnutia: 2022/45:594-OAC
Spisová značka: 2021/80-OAC

Bratislava 18.11.2021

ROZHODNUTIE

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) v konaní o udelenie akreditácie študijného programu účastníka konania: Trnavská univerzita v Trnave podľa § 4 ods. 2 písm. a) bodu 2 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o zabezpečovaní kvality") vo veci vedenej pod spis. zn. 2021/80-OAC na základe uznesenia výkonnej rady agentúry č. VR-38/48/2021 zo dňa 18. novembra 2021 takto

rozhodla:

Žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu **z a m i e t a**.

Odôvodnenie

Trnavská univerzita v Trnave (ďalej aj ako „vysoká škola“) podala dňa 29. marca 2021 agentúre žiadosť o udelenie akreditácie študijného programu s názvom **učiteľstvo pre základné školy pre vzdelávaciu oblasť človek a príroda** (ID 10629) (ďalej len „žiadosť“).

Výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) na účely posúdenia predmetnej žiadosti schválila uznesením č. VR-31/28/2021 zo dňa 20. mája 2021 návrh zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady. Predseda výkonnej rady listom č. 2021/80-OAČ:1229/2021 zo dňa 21. mája 2021 oznámil vysokej škole návrh jej zloženia v zmysle § 8 ods. 4 zákona o zabezpečovaní kvality.

Dňa 7.septembra 2021 sa uskutočnila návšteva vysokej školy za účasti členov pracovnej skupiny výkonnej rady (ďalej len „pracovná skupina“), zamestnanca agentúry a zástupcov vysokej školy. Predmetom návštevy vysokej školy bolo zo strany pracovnej skupiny a agentúry získanie potrebných informácií o študijnom programe v súvislosti s plnením štandardov pre študijný program (ďalej len „štandardy“).

Na základe expertného posúdenia podkladov k žiadosti o akreditáciu predmetného študijného programu pracovnou skupinou, informácií získaných návštevou vysokej školy, dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami, pracovná skupina vypracovala a predložila dňa 18.októbra 2021 hodnotiacu správu, v ktorej uviedla skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej závery, postup vyhodnocovania týchto podkladov, vyhodnotenie úrovne plnenia jednotlivých štandardov, zistené nedostatky, odporúčania pre účastníka konania a návrh rozhodnutia agentúry.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe konštatovala záver, že účastník konania nespĺňa štandardy, a to požiadavky uvedené v čl. 2 a čl. 6 štandardov. Na základe uvedeného záveru pracovná skupina navrhla agentúre žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu zamietnuť.

Účastník konania zaslal listom č. TU_681-2021 zo dňa 9. novembra 2021 svoje stanovisko v určenej lehote, ktoré bolo agentúre doručené dňa 12. novembra 2021. Účastník konania vo svojom stanovisku uviedol, že s návrhom rozhodnutia pracovnej skupiny a jeho zdôvodnením nesúhlasí.

V súvislosti s vyhodnotením plnenia čl. 2 štandardov účastník konania uviedol, že nesúhlasí s konštatovaním pracovnej skupiny, že v študijnom programe nie je žiadny učiteľ, ktorý by zabezpečoval vyučovanie s fyzikálnym obsahom. Účastník konania uviedol, že počas návštevy vysokej školy, ktorá sa uskutočnila dňa 7. septembra 2021 deklaroval, že v prípade úspešnej akreditácie zabezpečí výučbu takto orientovaných predmetov kvalifikovanými odborníkmi, ale vzhľadom na mzdovú náročnosť to nepovažuje za efektívne, keďže momentálne sa tieto predmety ako samostatné disciplíny (s výnimkou fyzikálnej chémie) nevyučujú. V súvislosti s konštatovaním pracovnej skupiny, že profil absolventa nie je v čase posudzovania študijného programu v súlade s platnými právnymi predpismi upravujúcimi požiadavky na kvalifikáciu učiteľov účastník konania uviedol, že je pravdou, že v súčasnosti platná legislatíva nevymedzuje učiteľské študijné programy zamerané na vzdelávaciu oblasť, ale rovnako nevymedzuje ani jednodoborové učiteľské študijné programy, a napriek tomu takéto typy programov sú bežnou súčasťou ponuky učiteľských študijných programov na viacerých fakultách vzhľadom na to, že ich absolventi sú uplatniteľní a žiadaní v pedagogickej praxi. Ďalej účastník konania uviedol, že v opise študijného programu plánovanú novelu príslušného zákona zdôraznil preto, aby upozornil na deklarovaný zámer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (ďalej len „ministerstvo školstva“) na zmenu, a o ktorom boli informovaní všetci dekaní učiteľských fakúlt, ale aj členovia agentúry a záväzok k tejto zmene je schválený aj v Pláne obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Zároveň v stanovisku zdôraznil, že ak by v konaní o udelenie akreditácie tohto študijného programu uspel, nebude študijný program ponúkať uchádzačom, kým nebude ich uplatnenie legislatívne ukotvené. Ďalej uviedol, že zameranie učiteľov na vzdelávaciu oblasť človek a príroda sa už v súčasnosti využíva na školách (najmä súkromných), ktoré vzdelávajú v iných modeloch vzdelávania a integrovane vyučujú predmet Science. Účastník konania ďalej nesúhlasil so stanoviskom pracovnej skupiny, že získaná kvalifikácia absolvovaním študijného programu nie je vhodná na výkon v opise študijného programu indikovaných povolanií a argumentoval tým, že indikované povolanie je možné nájsť už dnes (učitelia predmetu Science). Ďalej v súvislosti s predloženým stanoviskom ministerstva školstva účastník konania uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením pracovnej skupiny, že toto stanovisko je irelevantné, nakoľko sa ministerstvo školstva ako rezortná organizácia vyjadrila k otázke uplatniteľnosti absolventov. Ďalej účastník vo svojom stanovisku uviedol, že predložený študijný program obsahuje veľké množstvo nových didakticky zameraných predmetov, a to najmä predmetov, ktoré v sebe integrujú poznatky z oblasti biológie, chémie a fyziky, a tým umožňuje budúcim učiteľom lepšie využiť medzipredmetové a nadpredmetové vzťahy. Ďalej účastník konania uvádza, že pri tvorbe informačných listov vychádzal z platnej vyhlášky o kreditovom systéme štúdia, ktorá v prílohe určuje jej obsah a atribúty a keďže vysoká škola je nositeľom značky ECTS pozná a uplatňuje kritériá na vymedzenie kreditovej záťaže a dublinské deskriptory považuje za nástroj, ktorý vymedzuje kľúčové výsledky vzdelávania a kvalifikačné rámce pre jednotlivé stupne vzdelávania v európskom priestore a tieto uplatňoval aj pri tvorbe profilu absolventa. V závere svojho stanoviska účastník konania uviedol, že žiadosť o akreditáciu uvedeného programu podával ako reflexiu na požiadavku ministerstva školstva, ktoré prostredníctvom ministra školstva a riaditeľky Štátneho pedagogického ústavu, všetkých dekanov pedagogických fakúlt informovalo o zámere zmeniť organizáciu vzdelávania na základných školách a prispôsobiť tomu aj prípravu učiteľov. Zároveň by jeho akreditáciou účastník konania plnil spoločenskú objednávku, keďže program bol pripravený v oblasti, ktorá trpí absolútnym nedostatkom uchádzačov o zamestnanie.

Výkonná rada na svojom zasadnutí dňa 18. novembra 2021 prerokovala žiadosť účastníka konania spolu s jej prílohami, hodnotiacu správu pracovnej skupiny a stanovisko účastníka konania k hodnotiacej správe pracovnej skupiny. Na základe predložených dokumentov výkonná rada zistila nasledovné nedostatky:

1. Podľa čl. 2 ods. 8 štandardov výstupy vzdelávania a kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu napĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon povolania a v študijnom programe sú indikované povolania, na výkon ktorých je potrebná získaná kvalifikácia.

Výkonná rada pri posudzovaní predmetnej žiadosti vysokej školy akceptovala a stotožnila sa so záverom expertného posúdenia pracovnej skupiny ako odborníkov v danej oblasti, a to že kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu nenapĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon indikovaného povolania – učiteľa pre základné školy. Výkonná rada konštatovala, že študijný program tak, ako bol predložený agentúre reflektuje plánovaný zámer ministerstva školstva v budúcnosti prijať zmeny v príslušných právnych predpisoch upravujúcich aj výkon pracovnej činnosti učiteľov základných škôl pre jednotlivé vzdelávacie oblasti. V čase posudzovania študijného programu sa však na výkon činnosti učiteľa základnej školy vzťahujú príslušné právne predpisy, a to zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhláška ministerstva školstva č. 1/2020 Z. z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (§ 1 ods. 1 písm. a)) v aktuálnom znení, s ktorými je predmetný študijný program v nesúlade a absolvent tohto študijného programu by nespĺňal požadované predpoklady na výkon činnosti učiteľa pre základné školy. V čase posudzovania predloženého študijného programu ani v čase rozhodovania príslušné právne predpisy neupravovali a nevymedzovali vzdelávacie oblasti pre pôsobenie učiteľov základných škôl, v ktorých sa navrhovala zo strany vysokej školy ich kvalifikácia po absolvovaní študijného programu. V tejto súvislosti výkonná rada tiež poukázala aj na stanovisko účastníka konania, v ktorom uviedol, že aktuálne platné právne predpisy nevymedzujú učiteľské študijné programy zamerané na vzdelávaciu oblasť a tiež, že po úprave príslušnej legislatívy budú tieto otázky jasnejšie, najmä sa vymedzí alternatíva vzdelávania učiteľov len pre základné školy. Taktiež vo svojom stanovisku uviedol, že ak by v konaní o udelenie akreditácie tohto študijného programu uspel, nebude študijný program ponúkať uchádzačom, kým nebude ich uplatnenie legislatívne ukotvené. Na základe uvedeného vyjadrenia účastníka konania je zrejmé, že účastník konania si zjavný rozpor predloženého študijného programu s aktuálne platnými právnymi predpismi uvedomoval, no aj napriek tejto skutočnosti požiadal agentúru o akreditáciu študijného programu, ktorý v čase jeho posudzovania nemal a nemá oporu v platných právnych predpisoch. Výkonná rada ďalej neakceptovala argument vysokej školy, že „...indikované povolanie (učitelia predmetu Science) je možné nájsť už dnes...“ ako reakciou na konštatovanie pracovnej skupiny, že kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu nie je vhodná na výkon v opise študijného programu indikovaných povolaní. Výkonná rada túto argumentáciu vysokej školy vyhodnotila ako nedostatočne zdôvodnenú a nepresvedčivú a nezobrala ju pri svojom rozhodovaní do úvahy. Rovnako výkonná rada neprijala argumentáciu vysokej školy, že zameranie učiteľov na vzdelávaciu oblasť človek a príroda sa už v súčasnosti využíva na školách (najmä súkromných), ktoré vzdelávajú v iných modeloch vzdelávania a integrovane vyučujú predmet Science. Toto tvrdenie výkonná rada považovala za neurčité, všeobecné a na preukázanie tohto tvrdenia vysoká škola nepredložila žiadne relevantné dôkazy a v súvislosti s predmetom posudzovania to výkonná rada vyhodnotila ako irelevantné.

Výkonná rada má za to, že vysoká škola musí byť schopná dostatočne zabezpečiť, že všetci jej študenti úspešne končiaci štúdium (absolventi) spĺňajú, a aj tí, ktorí v budúcnosti budú úspešne absolvovať štúdium, budú spĺňať požiadavky pri nadobudnutí príslušnej kvalifikácie. Účastník konania vynaložil úsilie preukázať, že absolventi predloženého študijného programu budú spĺňať požiadavky príslušnej kvalifikácie po prijatí príslušných zmien predpisov a agentúre preto predložil dokument obsahujúci závery zo stretnutia, na ktorom boli prítomní zástupcovia Štátneho pedagogického ústavu, dekaní niektorých pedagogických fakúlt a zástupcovia agentúry a stanovisko sekcie stredných škôl ministerstva školstva. Výkonná rada po oboznámení sa s predmetnými dokumentmi dospela k nasledovným záverom. Predložený dokument zo strany vysokej školy z vyššie uvedeného stretnutia neobsahuje žiadne vyjadrenie Štátneho pedagogického ústavu k predloženému študijnému programu a budúceho uplatnenia jeho absolventov. Stanovisko sekcie stredných škôl ministerstva školstva výkonná rada považovala v súvislosti s posudzovaním predmetného študijného programu za formálne a pre potreby akreditačného procesu ako nedostačujúce. Výkonná rada v súvislosti s vyššie uvedeným preto konštatovala, že vysoká škola nepredložila agentúre relevantné vyjadrenie authority (zainteresovanej strany), ktorá by potvrdila, že výstupy vzdelávania a kvalifikácia získaná absolvovaním tohto študijného programu napĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon činnosti učiteľa pre základné školy s predmetovou špecializáciou biológia, fyzika a chémia (vzdelávacia oblasť človek a príroda) a že študijný program je v súlade s očakávanými zmenami príslušných právnych predpisov a zámermi ministerstva školstva v tejto oblasti. Vysoká škola preto momentálne nie je schopná dostatočne uistiť agentúru o tom, že pripravovaná zmena príslušných predpisov bude prijatá v takej podobe, aby bolo zaručené, že budúci absolventi tohto študijného programu budú spĺňať požiadavky príslušnej kvalifikácie. Na základe vyššie uvedeného výkonná rada konštatovala neplnenie požiadaviek čl. 2 ods. 8 štandardov.

2. Podľa čl. 2 ods. 9 štandardov odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania uvedených v profile absolventa a zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré ovplyvňujú osobný rozvoj študentov a môžu byť využité v ich budúcom kariérom uplatnení a v živote ako aktívnych občanov v demokratických spoločnostiach.

V súvislosti s predkladaným študijným programom priradeným k študijnému odboru s názvom Učiteľstvo a pedagogické vedy, pracovná skupina v hodnotiacej správe konštatovala, že podľa jadra opisu tohto študijného odboru by medzi nosnými témami jadra mala byť aj problematika vzdelávacej inklúzie, ako aj poznatky, v ktorých sa reflektujú otázky relevantného psychologického a sociálno-vedného poznania. Predložený študijný plán zo strany vysokej školy síce obsahuje takto zamerané predmety: Psychológia detstva a vzdelávania, Inklúzia vo vzdelávaní, tie však nie sú označené ako profilové predmety v študijnom pláne. Po vyžiadaní pracovnej skupiny bol vysokou školou následne dodaný samostatný zoznam profilových predmetov, tie však nekorešpondovali v plnej miere s profilovými predmetmi označenými v odporúčanom študijnom pláne. V predložených informačných listoch predmetov ďalej absentuje popis výsledkov vzdelávania podľa dublinských deskriptorov, nie sú popísané časové dotácie jednotlivých položiek v rámci nekontaktnej výučby vzhľadom k požadovaným podmienkam absolvovania predmetu. Pracovná skupina konštatovala, že chýba tiež výraznejšie didaktické zameranie programu. Na základe uvedených zistení pracovnej skupiny výkonná rada konštatovala nedostatočné plnenie odborného obsahu a štruktúry profilových

študijných predmetov z hľadiska možnosti dosahovania výstupov vzdelávania, a tým neplnenie čl. 2 ods. 9 štandardov.

3. Podľa čl. 6 ods. 1 štandardov vysoká škola zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, rozvrhnutie pracovnej záťaže, úroveň výsledkov tvorivých činností, praktické skúsenosti, pedagogické zručnosti a prenositeľné spôsobilosti umožňujú dosahovať výstupy vzdelávania, ktorých jazykové zručnosti zodpovedajú jazykom uskutočňovania študijného programu a ktorých počet a pracovná kapacita zodpovedajú počtu študentov a personálnej náročnosti vzdelávacích činností.

Vysoká škola vo svojej žiadosti (opis študijného programu) uviedla, že absolventi tohto učiteľského študijného programu budú schopní používať metódy biologických, chemických a fyzikálnych vedných disciplín. Vysoká škola ďalej vo svojom stanovisku zo dňa 9. novembra 2021 uviedla, že pri návšteve školy v tejto súvislosti pracovnej skupine deklarovala, že v prípade úspešnej akreditácie zabezpečí výučbu fyzikálne orientovaných predmetov kvalifikovanými odborníkmi, nakoľko z hľadiska na mzdovú náročnosť to však nepovažovali za efektívne, keďže momentálne sa tieto predmety ako samostatné disciplíny (s výnimkou fyzikálnej chémie) nevyučujú. Výkonná rada na základe vyššie uvedených skutočností a svojich zistení konštatovala neplnenie čl. 6 ods. 1 štandardov, nakoľko účastník konania nedisponuje učiteľmi, ktorí by boli schopní v študijnom programe zabezpečovať vyučovanie predmetov s fyzikálnym obsahom, a tým nie je umožnené dosahovať výstupy vzdelávania, ktoré vysoká škola vo svojej žiadosti uvádza. Výkonná rada ďalej pri posudzovaní plnenia uvedenej požiadavky štandardov neakceptovala vyjadrenie vysokej školy týkajúceho sa jej tvrdenia, že v prípade udelenia akreditácie tohto študijného programu vysoká škola dodatočne zabezpečí (podľa jej názoru) kvalifikovaných odborníkov z tejto oblasti. Výkonná rada má tiež za to, že týmto vyjadrením vysoká škola sama deklarovala, že si je vedomá tohto, že pre jednu z troch oblastí, ktorým sa chce venovať v študijnom programe (fyzika) nedisponuje pre tento študijný program žiadnym učiteľom so zameraním na oblasť fyziky. V tejto súvislosti výkonná rada tiež poukazuje na vyššie uvedené znenie požiadavky štandardov týkajúce sa kvalifikácie učiteľa študijného programu a práve preverenie, či vysoká škola spĺňa príslušné štandardy, (v tomto prípade konkrétne preverenie kvalifikácie a ďalších súvisiacich požiadaviek pre navrhovaných učiteľov študijného programu) patrí do výlučnej kompetencie agentúry. Len jednostranné vyhlásenie (deklarácia) zo strany vysokej školy, že po prípadnom udelení akreditácie študijného programu zabezpečí kvalifikovaných učiteľov študijného programu nie je pre splnenie požiadaviek štandardov a následné udelenie príslušnej akreditácie dostačujúce.

Výkonná rada dospela k záveru, že účastník konania nespĺňa požiadavky podľa čl. 2 ods. 8 a 9 a čl. 6 ods. 1 štandardov pre študijný program.

Podľa § 30 ods. 7 písm. a) zákona o zabezpečovaní kvality agentúra žiadosť zamietne, ak pri posudzovaní žiadosti zistí, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program.

Na základe uznesenia výkonnej rady č. VR-38/48/2021 zo dňa 18. novembra 2021 agentúra žiadosť účastníka konania zamietla tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti rozhodnutiu agentúry možno podať agentúre námietky, a to v lehote do 15 pracovných dní odo dňa, keď bolo rozhodnutie agentúry účastníkovi konania doručené.

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady